

Markten in Beweging

12 maart 2021 | Afgesloten om 12:30 uur

Een verrassend eenvoudig besluit

De stijgende rente laat ook de ECB niet onberoerd. Lagarde kondigde gisteren aan om de obligatieopkopen naar voren te halen om de rentestijging te beteugelen.

De ECB persconferentie van gisteren vond plaats in een splinternieuwe setting. ECB president Lagarde, vice-president De Guindos en perschef Proissl stonden achter deskjes die de bijeenkomst aan een loting voor een groot voetbaltoernooi deden denken. Niet alleen de fysieke omgeving maar ook de renteomgeving is ineens helemaal anders voor de ECB en daarom werd er door beleggers uitgekeken naar wat er zou worden besloten.

Tijdens de afgelopen weken van stijgende rentes hadden veel ECB bestuurders zich al uitgelaten over wat nu precies het punt van zorg was voor het economisch herstel in de eurozone. De reële rente werd genoemd, maar ook de stijging van de nominale rente en de verkrapping van financiële omstandigheden. Het komt in grote lijnen op hetzelfde neer. Bij hogere rentes wordt het minder aantrekkelijk om te lenen en dat zou het herstel in investeringen en consumptie in de weg kunnen staan. Omdat de Europese economie nog flink in het slop zit door lockdowns en ook trager lijkt te gaan herstellen dan bijvoorbeeld de Amerikaanse, willen ECB bestuurders alle zeilen bijzetten om het herstel te bevorderen.

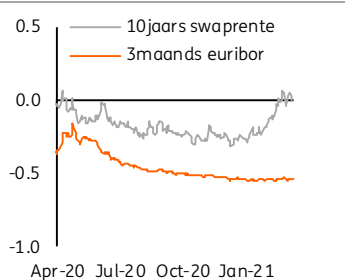
Mocht u wel eens naar de loting voor een voetbaltoernooi gekeken hebben, dan weet u dat daar een verwarrende en langdradige uitleg aan vooraf gaat. De loting zelf blijkt dan verrassend eenvoudig te zijn. In die zin deed Lagarde de nieuwe setting eer aan, want de uitleg van het te volgen beleid maakte het er niet veel duidelijker op. De ECB wil graag ruime financieringsvoorwaarden behouden en Lagarde gaf aan daarvoor naar een holistische en veelzijdige set aan variabelen te kijken waarbij ze “upstream” en “downstream” variabelen benoemde en net als vorige vergadering nog over ankers en kompassen begon. Dat bracht meer verwarring dan opheldering over hoe de ECB met de hogere lange rente om wil gaan.

Maar uiteindelijk blijkt het toch allemaal vrij eenvoudig. De ECB had in de persverklaring al aangegeven dat het meer obligaties zal gaan opkopen onder het Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP) om het aantrekken van de lange rente te beperken en het daarmee aantrekkelijk te houden om te lenen en investeren. Dat zal het herstel van de kwakkelende eurozone economie bevorderen. Dat Lagarde daar verder weinig helderheid omheen wist te scheppen deed weinig af aan die boodschap. Beleggers wisten genoeg. In de nasleep van de persconferentie zijn de Europese 10-jaars rentes wat gedaald. De Italiaanse rente daalde van 0,66 naar 0,58% toen de persverklaring verscheen. De Duitse rente daalde met vier basispunten tot -0,36% maar is sindsdien weer gestegen omdat gisteravond de definitieve goedkeuring voor het Amerikaanse stimulusplan gegeven is.

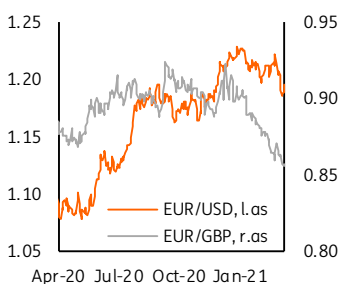
De ECB zal de komende maanden dus binnen het huidige PEPP meer obligaties kopen om de rentestijging te beteugelen. Dat de inflatie in de tussentijd gaat stijgen neemt de ECB voor lief omdat dit slechts tijdelijk zal zijn. Dat de communicatie hierover in de komende maanden best een uitdaging kan worden werd gisteren duidelijk onderstreept.

Bert Colijn

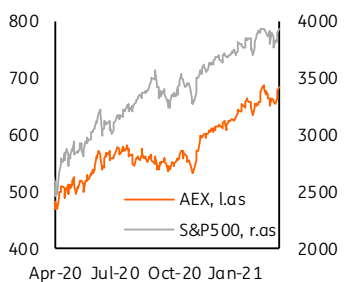
Geld- en kapitaalmarktrente

Wisselkoersen

Aandelenmarkten

Bron: Macrobond

Volg ons op Twitter

[INGnl_Economie](#)

Bert Colijn

Senior Econoom
Amsterdam 06-30656223
Bert.Colijn@ing.com

Henk van den Brink

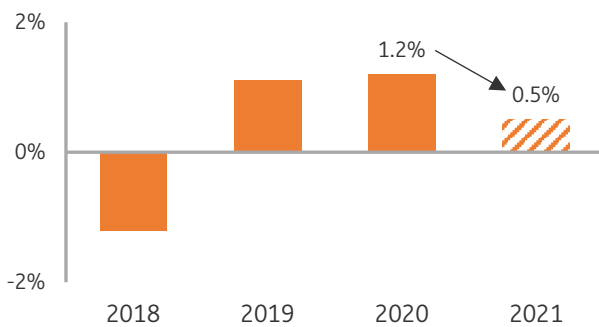
Sectoreconoom Agri & Trade
Amsterdam 06-1930 3153
Henk.van.den.Brink@ing.com

Focus: Agrarische sector groeit ook in 2021, maar in lager tempo

Focus: Agrarische sector groeit ook in 2021, maar in lager tempo

Afzwakking productiegroei in 2021

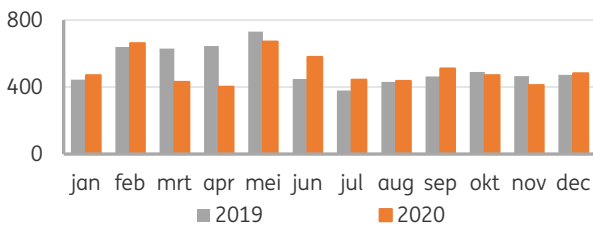
% j.o.j. ontwikkeling productievolume agrarische sector

Bron: CBS; raming 2021 ING Economisch Bureau.

In 2020 fors lagere sierteeltexport in maart t/m mei

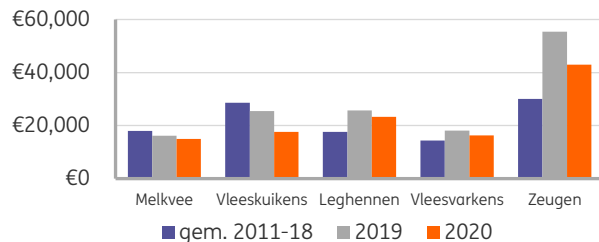
Exportwaarde per maand van snijbloemen en planten, in miljoen euro

Bron: VGB; bewerking ING Economisch Bureau

2020 voor veehouderij fors slechter jaar dan 2019

Gemiddeld resultaat per bedrijf per jaar

Bron: Agrimatie.nl; bewerking ING Economisch Bureau.

Bepaalde invloed coronacrisis op agrarische sector

De agrarische sector [blijft ook in 2021 een groeisector](#). Wel zwakt de groei af van 1,2% naar 0,5%. De land- en tuinbouw is minder gevoelig gebleken voor de coronacrisis dan diverse andere sectoren. Mensen blijven immers altijd eten. Wel kromp de productiewaarde met ruim 4%, omdat door vooral buitenlandse vraaguitval voor diverse producten de prijzen daalden. Prijsherstel is in 2021 inmiddels in gang gezet.

Tijdelijke dip sierteelt, gemengd beeld voedingstuinbouw

Door de lockdowns zijn consumenten bewuster gaan eten, wat onder meer bleek uit de populariteit van verspakketten in supermarkten. Voor groentetelers die zich richten op afzet naar horeca en foodservice was 2020 echter een mager jaar. Aan de andere kant steeg de export van verse groenten en fruit fors, met 6% tot €13 miljard. Vooral de hoge groei van de wederuitvoer van fruit droeg hier aan bij. De sierteeltexport daalde 4%, tot bijna €6 miljard. De uitvoer van planten (+2%) deed het beter dan die van snijbloemen (-8%). Vooral in maart, april en mei, de drukste exportmaanden, vond deze forse krimp plaats.

Onzekerheid blijft troef, vooral voor de varkenshouderij

De resultaten voor de veehouderij waren in 2020 voor alle segmenten fors slechter dan in 2019, maar voor kippen- en varkensboeren nog wel hoger dan het langjarig gemiddelde. Het perspectief voor 2021 (en verder) is vooral voor de varkenshouderij somber. De voorraden in de koelhuizen zijn hoog, waardoor de prijzen laag blijven. Ongunstig is ook dat voerkosten recent fors zijn opgelopen. Bovendien krimpt de varkensstapel ten gevolge van het stikstofbeleid.

Druk op agrarische sector neemt verder toe

Nieuwe bedreigingen voor boeren in de strijd om de ruimte zijn taakstellingen op het gebied van woningbouw, energietransitie (zonne- en windmolenparken) en aanleg van natuur, maar ook de toenemende roep om extensievere kringlooplandbouw. Voor deze doelen wordt voornamelijk gekeken naar het creëren van stikstofruimte vanuit de landbouw, o.a. door uitkoop van boeren.

Henk van den Brink

Rente- en valutavoorspellingen

	Q1 2021	Q2 2021	Q3 2021	Q4 2021	Q1 2022	Q2 2022
3-maands rentes						
Eurozone	-0,55	-0,50	-0,50	-0,45	-0,45	-0,45
VS	0,25	0,25	0,30	0,30	0,30	0,30
VK	0,05	0,05	0,05	0,05	0,10	0,20
10-jaars rentes						
Duitsland	-0,20	-0,15	-0,10	0,00	0,00	0,05
VS	1,50	1,75	2,00	2,00	2,25	2,25
VK	0,80	0,90	1,00	1,00	1,10	1,10
Wisselkoersen						
	<i>Aantal vreemde valuta per 1 euro</i>					
EUR/USD	1,22	1,25	1,28	1,30	1,30	1,30
EUR/JPY	128	131	134	137	138	139
EUR/GBP	0,85	0,85	0,85	0,85	0,84	0,83

Noot: kwartaalultimo's tenzij anders aangegeven. Voorspellingen d.d. 4 maart 2021

Disclaimer

Copyright 2021 ING Bank N.V.

Alle rechten zijn uitdrukkelijk voorbehouden.

Deze publicatie is opgesteld door de 'Economic and Financial Analysis Division' van ING Bank N.V. ("ING") en slechts bedoeld ter informatie van haar cliënten. Deze publicatie is geen beleggingsaanbeveling noch een aanbieding of uitnodiging tot koop of verkoop van enig financieel instrument. Deze publicatie is louter informatief en mag niet worden beschouwd als advies in welke vorm dan ook. ING betreft haar informatie van betrouwbaar geachte bronnen en heeft alle mogelijke zorg betracht om er voor te zorgen dat ten tijde van de publicatie de informatie waarop zij haar visie in deze publicatie heeft gebaseerd niet onjuist of misleidend is. ING geeft geen garantie dat de door haar gebruikte informatie accuraat of compleet is. ING noch één of meer van haar directeuren of werknemers aanvaardt enige aansprakelijkheid voor enig direct of indirect verlies of schade voortkomend uit het gebruik van (de inhoud van) deze publicatie alsmede voor druk- en zetfouten in deze publicatie. De informatie in deze publicatie geeft de persoonlijke mening weer van de Analist(en) en geen enkel deel van de beloning van de Analist(en) was, is, of zal direct of indirect gerelateerd zijn aan het opnemen van specifieke aanbevelingen of meningen in dit rapport. De analisten die aan deze publicatie hebben bijgedragen voldoen allen aan de vereisten zoals gesteld door hun nationale toezichthouders aan de uitoefening van hun vak. De informatie in deze publicatie kan gewijzigd worden zonder enige vorm van aankondiging.

ING noch één of meer van haar directeuren of werknemers aanvaardt enige aansprakelijkheid voor enig direct of indirect verlies of schade voortkomend uit het gebruik van (de inhoud van) deze publicatie alsmede voor druk- en zetfouten in deze publicatie. Auteursrecht en rechten ter bescherming van gegevensbestanden zijn van toepassing op deze publicatie. Niets in deze publicatie mag worden gereproduceerd, verspreid of gepubliceerd door wie dan ook voor welke reden dan ook zonder de voorafgaande uitdrukkelijke toestemming van de ING. Alle rechten zijn voorbehouden. ING Bank N.V. is statutair gevestigd te Amsterdam, houdt kantoor aan Bijlmerplein 888, 1102 MG te Amsterdam, Nederland en is onder nummer 33031431 ingeschreven in het handelsregister van de kamer van koophandel. In Nederland is ING Bank N.V. geregistreerd bij en staat onder toezicht van De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten. Voor nadere informatie omtrent ING policy zie <https://research.ing.com/>.